

3

Daniela Berechet
Florian Berechet
Jeana Tița
Lidia Costache

Limba și literatură română

ediția a II-a

exerciții

fișe de lucru

teste de evaluare

Editura Paralela 45

CUPRINS

TESTE INIȚIALE

Testul 1.....	3
Testul 2.....	4
Testul 3.....	5
Testul 4.....	7

UNITATEA 1

Utilizarea ortogramelor: ia/i-a; iau/i-au; la/l-a; va/v-a.....	9
Utilizarea ortogramelor: neam/ne-am; nea/ne-a; ceai/ce-ai; săi/să-i	13

Recapitulare.....	17
--------------------------	-----------

Evaluare.....	18
----------------------	-----------

Semnele de punctuație — • ? , ! :	19
--	----

Ghilimelele („...”) și punctele de suspensie [...].....	23
--	----

Cratima.....	25
--------------	----

Recapitulare.....	27
--------------------------	-----------

Evaluare.....	28
----------------------	-----------

UNITATEA 2

Cuvântul. Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe.....	29
--	----

Recapitulare.....	32
--------------------------	-----------

Evaluare.....	33
----------------------	-----------

UNITATEA 3

Textul.....	34
Textul literar.....	39
Textul narativ.....	46
Textul narativ – personaje.....	48
Textul în versuri.....	51

Recapitulare.....	55
--------------------------	-----------

Evaluare.....	56
----------------------	-----------

UNITATEA 4

Textul nonliterar.....	57
Afișul.....	60
Fluturaș.....	64

Cartea poștală. Invitația.....	67
--------------------------------	----

Jurnalul.....	69
---------------	----

UNITATEA 5

Formularea de întrebări și răspunsuri.....	72
--	----

Alcătuirea unui text după un plan de idei.....	76
--	----

Descrierea de obiecte, ființe din universul imediat.....	79
---	----

Povestirea unor întâmplări imaginate sau trăite.....	88
---	----

UNITATEA 6

Substantivul.....	92
-------------------	----

Felul substantivelor.....	96
---------------------------	----

Numărul substantivelor.....	100
-----------------------------	-----

Genul substantivelor.....	104
---------------------------	-----

Recapitulare.....	108
--------------------------	------------

Evaluare.....	109
----------------------	------------

Adjectivul calificativ.....	110
-----------------------------	-----

Acordul adjectivului cu substantivul.	
---------------------------------------	--

Ortografia adjectivelor.....	115
------------------------------	-----

Recapitulare.....	118
--------------------------	------------

Evaluare.....	120
----------------------	------------

Pronumele personal.....	121
-------------------------	-----

Recapitulare.....	124
--------------------------	------------

Evaluare.....	125
----------------------	------------

Verbul.....	126
-------------	-----

Numărul verbului.....	131
-----------------------	-----

Recapitulare.....	135
--------------------------	------------

Evaluare.....	136
----------------------	------------

Test rapid de verificare a cunoștințelor despre părțile de vorbire.....	137
--	-----

TESTE FINALE

Testul 1.....	138
---------------	-----

Testul 2.....	139
---------------	-----

Testul 3.....	140
---------------	-----

Testul 4.....	141
---------------	-----

FIȘE DE AUTOEVALUARE

TESTE INIȚIALE

Testul 1

1. Desparte în silabe:

dulapuri (_____)   ghețuș (_____)
prieten (_____)   handbal (_____)

2. Completează cuvintele cu grupuri de două-trei litere:

_____ upercă   dreptun _____ or _____
ra _____ tă   li _____ an   fra _____ l

3. Alege din coloana alăturată ortograma corespunzătoare pentru enunțurile:

- _____ zi ei _____ jucat badminton.
- — Cine _____ adus cartea _____ ?
- Azi _____ mâine mergem _____ mall.
- Elvira _____ puțin _____ prăjitură.
- _____ sortiment de bomboane nu _____ vândut nimic.

într-o
într-un
dintr-o
dintr-un
sa/s-a
sau/s-au
ia/i-a

4. Scrie un bilet unui coleg de clasă, prin care îi soliciți ceva.

_____

_____

_____

_____

5. Ce semne de punctuație se impun?

- Acesta este un băiat
 Vă mulțumim am observat
 Un nume încă nu i-am dat
Să-i spun Fănică
Să-i spun Costică
Să-i dau un nume mai de soi
Aștept propuneri de la voi

(Nina Cassian, *Încurcă-lume*)

6. Se dă textul:

Atenție!

În ziua de joi, 8 octombrie, ora 17, se organizează la Clubul elevilor o selecție a băieților de 9 – 11 ani, pentru constituirea unei echipe de fotbal a orașului.

Acesta este:

- a) un bilet;   b) o felicitare;   c) un afiș.

UNITATEA 1

Utilizarea ortogramelor: ia/i-a; iau/i-au; la/l-a; va/v-a

Inițiere • Înțelegere

1. Citește cu atenție textul și observă cuvintele subliniate:

Este toamnă. Bunicul ia din livadă fructele coapte. El i-a spus nepotului că acestea sunt cele mai gustoase.

La tot pasul, frunzele ruginii se aștern ca un covor. Acest lucru l-a uimit pe nepot.

Într-un colț al livezii, veruțele iau alune și își fac provizii pentru iarna care va veni. I-au spus și ariciului să își aranjeze cămara.

V-a spus cineva că a venit toamna?

2. Notează corect în tabel cuvintele următoare, după modelul dat: școală, veni, penarul, întâlnit, ajutat, deranjat, autobuzul, primit.

ia...	i-a...	i-au...	iau...	la...	l-a...	va...	v-a...
cartea	întrebat	văzut	avionul	biblioteca	cunoscut	citi	arătat

3. Alcătuieste enunțuri cu ortogramele pereche:

Model: Aura **i-a** întrebat pe colegi dacă trebuie să **ia** cartea de matematică în ghiozdan.

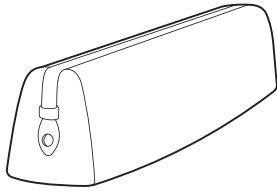

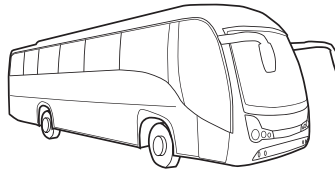
4. Compară situațiile:

- Andrei **l-a condus** pe Ianis **la aeroport**.
- Veverița Dale **i-a spus** ariciului **să ia** și el câteva alune.
- — **V-a spus** Carmina că **va veni** și Radu în excursie?
- **I-au povestit** bunicii că ei **iau** numai note bune la școală.

5. Colorează imaginea sub care toate enunțurile sunt scrise corect.

V-a veni la timp.
Eu iau penarul roz.
El nu ia spus ce îl supără.

La munte ninge.
El ia autobuzul.
V-a povestit ce a pățit?

Nu la văzut pe fratele lui.
Ia plăcut tortul.
I-au cântat multe colinde.

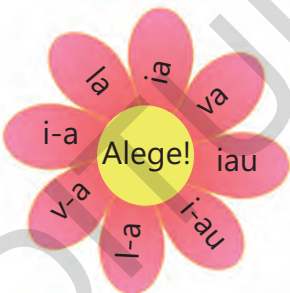
Ce trebuie să știi

<ul style="list-style-type: none"> • la școală/ l - a văzut ↓ indică direcția • ia cartea/ i - a spus ↓ a lua 	<ul style="list-style-type: none"> • iau flori/ i - au ajutat ↓ a lua • va veni/ v - a corectat ↓ în viitor
---	---

6. Taie forma incorectă!

- Vulpea **la/l-a** poftit pe cocor **la/l-a** masă.
- El **i-a/ia** spus că o să **i-a/ia** o notă bună la test.
- Cred că **va/v-a** spus că nu **va/v-a** veni prea repede acasă.
- I-au/Iau** spus abia ieri că nu **iau/i-au** multe veste de salvare pentru bazin.

Învățăm prin joc

Veriga slabă!

Jocul se desfășoară în lanț. Fiecare elev va alcătui un enunț cu ortograma corespunzătoare unei petale.

Cel care nu folosește corect ortograma în enunț iese din joc.

Consolidare • Aplicare și exersare

1. Transformă după model cuvintele subliniate:

Model: Carmina îi oferă o bomboană. → Carmina i-a oferit o bomboană.

Sabina îi spune o poveste. _____

Marius îi răspunde la scrisoare. _____

2. Alege și completează!

iau

V-a

va

I-au

La

i-a

_____ munte a început să ningă.

Mama _____ împletit fetei codițele.

Iepurii și căprioara _____ nuci coapte.

Nu _____ fi soare astăzi.

_____ spus de concurs?

_____ atras atenția de nenumărate ori.

3. Citește atent enunțurile de mai jos:

Când _____ trimis părinții la învățătură, ulița _____ întovărășit până la colț; mai mult nu putea. De acolo _____ privit o clipă și _____ întors spre casă, lăsându-l singur.

(Ionel Teodoreanu, *Ulița copilăriei*)

Formele omise sunt, în ordine, în seria:

a) I-a, I-a, I-a, s-a;

b) I-au, s-a, I-a, Ia;

c) I-au, I-a, I-a, s-a;

d) I-au, Ia, I-a, sa.

4. Taie cu o linie varianta incorectă!

Va
V-a
fi frumos la munte.

Ce
va
v-a
spus Ioana despre revistă?

Laura
va
v-a
scrie o compunere despre iarnă.

5. Formulează propoziții cu fiecare dintre ortogramele de mai jos:

6. Lucrăm în echipă!

Eu completez întrebările!

Eu ofer răspunsurile!

Î: Unde I-a _____ ?
Î: Ce i-au spus _____ ?
Î: Va merge _____ ?
Î: La ce școală _____ ?
Î: V-a spus _____ ?

R: _____
R: _____
R: _____
R: _____
R: _____

7. Enunțul scris incorect este:

- a) L-a așteptat la aeroport și apoi l-a condus la hotel.
- b) I-au plăcut atât de mult prăjiturile, încât bunicața ia dat și la pachet.
- c) Dacă iau numai note mari, iau și premiu.
- d) Copiii nu i-au povestit nimic mamei despre noul coleg de clasă.

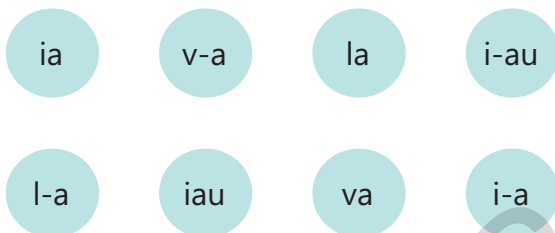
8.

Găsește și tu 3 exemple în care ortogramele de mai sus să fie în același enunț.

Exemplu: L-a căutat de nenumărate ori la școală.

9. Completează enunțurile cu ortograma potrivită.

_____ dus la muzeu.

_____ văzut în parc.

Aris _____ doar note bune.

_____ oferit mamei ghiociei.

El _____ așteptat la gară.

Nu vine _____ serbare.

Nu _____ veni mâine.

Eu _____ tortul de la cofetărie.

10. Șotronul... cu surprize

1 Subliniază ortogramele din enunțul:

Veverița-Rița i-a oferit vecinei sale alune, iar pe Aricel l-a ajutat să ajungă repede la școala din poiană.

2 Scrie un enunț în care să folosești ortograma **i-a**.

_____

_____

_____

3 Încercuiește varianta corectă:

- **va/v-a** merge
- **i-au/iau** spus

4 Corect sau incorect?

- i-a spus
- va ales
- iau plăcintă

5 Scrie în caiet un bilet colegei/colegului de bancă. Folosește cel puțin una dintre ortogramele studiate.

Utilizarea ortogramelor: neam/ne-am; nea/ne-a; ceai/ce-ai; săi/să-i

Inițiere • Înțelegere

1. Subliniază în text cuvintele care se scriu și legat, și cu cratimă:

Un unchi de-al meu, nea Gheorghe, ne-a invitat să-i vizităm vila de la munte. În vacanța de iarnă, ne-am adunat toți nepoții săi acolo. Mai întâi ne-a servit cu ceai. Apoi am ieșit afară și am admirat natura acoperită cu plapuma de nea scânteietoare.

Ne-am întrebat unchiul dacă nu cumva vine și ursul pe aici. El ne-a răspuns:

— Ce-ai zice, nepoate, dacă ursoaica ar veni și cu puii săi?

— Ne-am speria foarte rău, nea Gheorghe! m-am grăbit eu să-i răspund.

Spre seară, de după deal, cobora agale o ursoaică însoțită de un neam întreg de ursuleți. Se uita din când în când în urmă, după puii săi.

Deodată, neliniștită, s-a uitat către vilă. Cu toții ne-am dat seama că nu va mai înainta, fiindcă ne-a zărit focul de tabără pe care ne hotărâsem să îl aprindem. Toți ieșiserăm în jurul focului, savurând câte o ceașcă cu ceai aromat. Tu ce-ai face dacă ai da nas în nas cu ursul?

2. Adaugă câte un exemplu celor date:

ne-am întâlnit

_____

ne-a văzut

_____

ce-ai spus

_____

să-i aduci

_____

neam cu Cristi (rudă)

_____

nea Gheorghe (nenea)

_____

ceai aromat

_____

părinții săi (ai lui, ai ei)

_____

3. Compară situațiile-pereche:

- — **Ce-ai** zice dacă am bea un **ceai**?
- Am mers **să-i** anunț pe părinții **săi**.
- **Nea** Sandu **ne-a** oferit un tablou cu un sat acoperit de **nea**.
- Eu și cu Andrei, un **neam** de-al meu, **ne-am** dus în excursie.

4. Înlocuiește cuvintele subliniate cu unul dintre termenii propuși:

a) Copiii lui (_____) au venit să-i aducă un cadou.

b) Prepar o băutură (_____) de tei.

c) Suntem un popor (_____) de oameni viteji.

neam

ceai

săi

Ce trebuie să știi

- frații **săi**
    ↙ lui
    ↘ ei

- să-**i** ascuți
    2 cuvinte; o silabă
- să **îi** ascuți
    2 cuvinte; 2 silabe

- **ceai** de sunătoare
    ↓
    băutură

- **ce**-ai auzit
    2 cuvinte; o silabă
- **ce ai** auzit
    2 cuvinte; 2 silabe

- **neam** (rudă) cu mine
    un **neam** (popor) mândru
    un **neam** (familie) de bulgari

- **ne**-am văzut

- **nenea** (**nea**) Vasile
    om de **zăpadă** (**nea**)

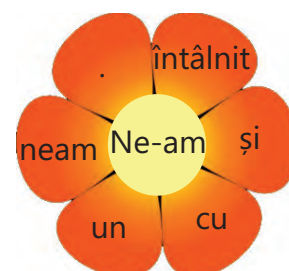
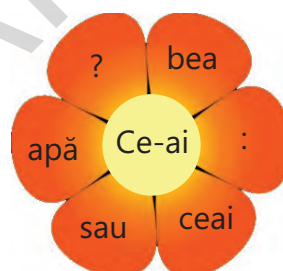
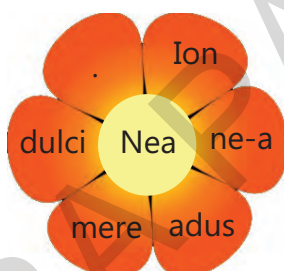
- **ne**-a văzut

Învățăm prin joc

Petale scuturate – Se împarte clasa în grupe de câte 6 elevi. Fiecare grupă va primi câte 6 petale. Florile sunt desenate pe tablă și vor fi reconstituite de fiecare grupă.

Scop: Folosirea corectă a perechilor de ortograme.

Sarcina didactică: Ordonarea corectă a unor cuvinte în propoziții.

Consolidare • Aplicare și exersare

1. Completează enunțurile, folosind cuvintele:

a) **ceai/ce-ai**

— _____ zice dacă o să bem câte o ceașcă cu _____ de zmeură?

b) **neam/ne-am**

Că este _____ cu Cristi, toți _____ dat seama.

c) **săi/să-i**

— _____ spună cineva Andreei că o căutau bunicii _____.

d) **nea/ne-a**

— _____ spus bunicul că _____ Ion a curățat de _____ toată aleea.

2. Încercuiește forma corectă:

- — Un covor alb de **ne-a/nea nea/ne-a** acoperit grădina! **nea/ne-a** spus **ne-a/nea** Gică.
- **Neam/Ne-am** dus în vizită la un **ne-am/neam** de-al Cristinei și am aflat că sunt un **ne-am/neam** de oameni bogați.
- Am plecat **să-i/săi** vizităm pe unchii **să-i/săi**.
- — **Ceai/Ce-ai** pus în **ceai/ce-ai** de este așa aromat?

3. Unește fiecare grup de cuvinte subliniat cu explicația potrivită:

- Un neam de-al mamei a venit în vizită.
- Am băut o ceașcă cu ceai de sunătoare.
- Pantofii săi s-au rupt.
- Dacia era țara unui neam viteaz.
- Nea Cristi face parte dintr-un neam mare.
- Plapuma de nea a acoperit întreaga natură.

dintr-o familie
ei
nenea
popor
zăpadă
o rudă
băutură

4. Citește cu atenție și găsește ordinea corectă a formelor folosite:

- În vizita la unchii _____, _____ întâlnit cu un _____ de-al lui _____

Petre.

- Un strat subțire de _____ a acoperit strada.
- _____ auzit despre arborele de _____ este adevărat.
- _____ spunem Anei că este _____ cu mine.

- a) săi, ne-am, neam, nea, ne-a, ce-ai, ceai, să-i, neam;
b) săi, neam, neam, ne-a, nea, ceai, ce-ai, să-i, neam;
c) să-i, neam, ne-am, nea, nea, ce-ai, ceai, săi, neam;
d) săi, ne-am, neam, nea, nea, ce-ai, ceai, să-i, neam.

5. Alege cuvintele potrivite (**săi, neam, nea**) și reîntregește enunțurile:

- Prietenii _____ erau un _____ de oameni harnici.
- O pătură de _____ acoperea grădina bunicilor _____.

6. Taie enunțurile scrise greșit:

- Ochelarii săi sunt foarte frumoși./• Ochelarii să-i sunt foarte frumoși.
- — Ceai spus despre nea Vasile?/• — Ce-ai spus despre nea Vasile?
- Ne-am întâlnit cu un neam de-al meu./• Neam întâlnit cu un ne-am de-al meu.

7. Alcătuieste câte două enunțuri pentru fiecare pereche:

nea/ne-a

săi/să-i

ceai/ce-ai

neam/ne-am

RECAPITULARE

Citește textul cu atenție, apoi răspunde cerințelor:

Laura și Ariana sunt surori. Merg la cumpărături împreună cu mama. Ea i-a cumpărat Laurei o păpușă, iar Arianei o să-i ia un ursuleț. La magazin l-au întâlnit și pe colegul lor, Andrei. Ajunse acasă, fetele merg să se joace cu noile jucării. Mama constată:
— Fetelor, am uitat să cumpărăm ceai pentru tata!

1. Subliniază în text ortogramele studiate.
2. Alcătuieste trei enunțuri cu ortograme identificate.

---

3. Completează enunțurile cu formele corespunzătoare:

- Ariana și Laura merg _____ magazin.
- Ele își _____ jucării noi.
- _____ spus mamei ce jucării doresc.
- Ariana nu _____ zărit pe Andrei.
- Vor bea un _____ fierbinte.
- O _____ cumpere ceva și tatălui.

l-a
să-i
la
iau
l-au
ceai

4. Lucrează după model!

Model: i-a cumpărat ↔ ia autobuzul

- la cumpărături ↔ l-a _____
- ia un ursuleț ↔ i-a _____
- să-i spună ↔ _____ săi
- bea un ceai ↔ ce-ai _____

5. Citește enunțurile, apoi taie forma incorectă a cuvintelor marcate:

- Colegii **săi/să-i** au mers la circ.
- Ioana voia **să-i/săi** spună și Alinei.
- Nu știau dacă să o **ia/i-a** sau nu și pe ea.
- În cele din urmă au anunțat-o și **sau/s-au** dus împreună.

6. Construieste enunțuri cu: **neam/ne-am; nea/ne-a; va/v-a.**
